

Učební osnova – Člověk a společnost

Obor veřejnosprávní činnost (68-43-M/01)

Beroun 15. 5. 2025

Manažerská akademie Beroun
Manažerská akademie, soukromá střední škola
Tovární 66 | 26601 Beroun
tel.: **+420 311 611 888** | e-mail: **info@maberoun.cz**

IČ: **71340734** | IZO: 651027888 | Datová schránka: **ba2s7si**

Tovární 66 Beroun
„jako doma“

www.maberoun.cz

Hodinová dotace

Ročník studia	Počet hodin v týdnu
1. ročník	2
2. ročník	2
3. ročník	3
4. ročník	0
Celkem	7

Člověk a společnost

Obecným cílem společenskovedního vzdělávání v odborném školství je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Společenskovední vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušnými lidmi a odpovědnými občany svého demokratického státu, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Kultivuje jejich historické vědomí, a tím je učí hlouběji rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- využívali svých společenskovedních vědomostí a dovedností v praktickém životě: ve styku s jinými lidmi a různými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického i filozoficko-etického rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení svých problémů právního a sociálního charakteru;
- uměli získávat a kriticky hodnotit informace z různých zdrojů – z verbálních textů (tj. tvořených slovy), z ikonických textů (obrazy, fotografie, schémata, mapy aj.) a kombinovaných textů (např. film);
- formulovat věcně, pojmově a formálně správně své názory na sociální, politické, praktické ekonomické a etické otázky, náležitě je podložit argumenty, debatovat o nich s partnery.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve výuce jsou voleny vhodné výchovné a vzdělávací strategie, které pomáhají žákům zvládnout klíčové kompetence.

Klíčové kompetence	Označení kompetence
Kompetence k učení	1
Kompetence k řešení problémů	2
Kompetence komunikativní	3
Kompetence sociální a personální	4
Kompetence občanské	5
Kompetence pracovní a k podnikavosti	6
Kompetence digitální	7

Učitel vede žáky k promyšlenému plánování své přípravy na vyučování, kritickému hodnocení své práce a posouzení vypovídací hodnoty jednotlivých informačních zdrojů. (1, 2, 4, 6, 7)

Učitel vede žáky k analyzování různých historických situací, ověřování vnitřní a vnější motivace jejich aktérů a vyvozování alternativních řešení těchto událostí. (1, 2, 3, 6)

Učitel zadává práci s odbornými texty a vyžaduje jejich rozbor, výklad a pochopení. Žáky vede k využívání digitálních zdrojů informací při studiu. (1, 2, 3, 6, 7)

Učitel vede žáky k samostatné práci a iniciativě formou doplňkových projektů a aktivit, informuje žáky o možnostech účasti v soutěžích. Přípravuje soutěžící a dává prostor pro jejich prezentaci. (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)

Učitel vede žáky k účelnému používání digitálních technologií jako zdroje odborných informací a kritickému posuzování těchto informací. (1, 2, 4, 6, 7)

Učitel vede žáky k úctě k lidským a občanským právům a k jejich aktivnímu hájení ve veřejném životě.

Upozorňuje žáky na negativní důsledky porušování lidských a občanských práv v historii. (4, 5)

Učitel u žáků postupně rozvíjí jejich osobní a odborný potenciál a vede je, aby k vyučovacímu procesu přistupovali tvořivě a uvědomovali si význam vzdělání pro své další uplatnění. (1, 2, 4, 6)

Učitel vede žáky k systematickému používání školního online výukového prostředí, například

zadáváním vhodných domácích úkolů či vkládáním studijních materiálů. (1, 6, 7)

Učitel vede žáky k uvědomění si negativních dopadů využívání digitálních technologií s ohledem na serióznost získávaných informací, bezpečnost a možnost zneužití osobních údajů i zdravotní rizika související s prací s digitálními technologiemi. (4, 5, 6, 7)

Učitel využívá postupu frontální, skupinové i individuální práce v různých situacích a tématech. Se žáky rozebírá obtíže v takto organizované práci. (1, 2, 3, 4)

Učitel zdůrazňuje aktuální etické, společenské a politické problémy doma i v zahraničí. (2, 3, 4, 5)

Učitel vytváří podmínky pro realizaci zpětné vazby, která se dotýká efektivity výchovně-vzdělávacího působení. (1, 2, 3, 4)

Učitel motivuje žáky k učení besedami s vrcholnými představiteli akademického, společenského a kulturního světa v jednotlivých sociálněvědních oborech. (1, 3, 4, 5)

1. ročník – Člověk a společnost

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, mezip. vztahy, str. výuky
Žák: <ul style="list-style-type: none">- objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů;- uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství;- popíše základní – revoluční změny ve středověku a raném novověku;- na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti;- charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení;- vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění;- popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace;	1. Člověk v dějinách (dějepis) <ul style="list-style-type: none">- poznávání dějin- starověk- středověk a raný novověk (16.-18. stol.)	ODS (občan v demokratické společnosti)
	2. Člověk v lidském společenství <ul style="list-style-type: none">- společnost- majetek- hospodaření a finanční záležitosti- sociální zajištění občanů	ODS – využití digitálních nástrojů při získávání informací ČDS (člověk a digitální svět) ČSP (člověk a svět práce)

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti; - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, včetně zajištění na stáří; - navrhne způsoby, jak využít osobní volné finanční prostředky, a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování; - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení a jaké jsou jeho důsledky, a jak řešit tíživou finanční situaci; - dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavy a jinými subjekty a jejich možná rizika; 		
---	--	--

2. ročník – Člověk a společnost

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, mezip. vztahy, str. výuky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci; - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol.; 	<p>1. Novověk – 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - velké občanské revoluce - společnost a národy - modernizace společnosti 	<p>ČŽP (člověk a životní prostředí)</p> <p>ODS (občan v demokratické společnosti)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje proces modernizace společnosti; - popíše evropskou koloniální expanzi; - vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi; - popíše první světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce; 	<p>2. Novověk – 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi velmocemi - první světová válka - vznik Československa 	<p>ČSP (člověk a svět práce) ČŽP (člověk a životní prostředí) ODS (občan v demokratické společnosti)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní způsoby ovlivňování veřejnosti; - objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě; - debatuje o pozitivě i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí; - posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována; - objasní postavení církví a věřících v ČR; - vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus; - charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita...); 	<p>3. Člověk v lidském společenství</p> <ul style="list-style-type: none"> - národy a národnosti - multikulturalismus - gender - víra a náboženství <p>4. Člověk jako občan</p> <ul style="list-style-type: none"> - český stát - politický systém v ČR - volby 	<p>ČSP (člověk a svět práce) ČŽP (člověk a životní prostředí) ODS (občan v demokratické společnosti) ČDS (člověk a digitální svět)</p> <p>ČSP (člověk a svět práce) ČŽP (člověk a životní prostředí) ODS (občan v demokratické společnosti) ČDS (člověk a digitální svět)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat; - dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií; - charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb; 		

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy; - vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem; - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí; - uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu; 		
---	--	--

3. ročník – Člověk a společnost

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata, mezip. vztahy, str. výuky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938–39), objasní vývoj česko-německých vztahů; - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; - charakterizuje fašismus a nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus; - popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, 	<p>1. Novověk – 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - demokracie a diktatura – - meziválečné období - druhá světová válka - holocaust - svět v blocích – - poválečné uspořádání - komunismus - světové velmoci 	<p>ČSP (člověk a svět práce) ČŽP (člověk a životní prostředí) ODS (občan v demokratické společnosti) ČDS (člověk a digitální svět)</p>
	<p>2. Soudobý svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost soudobého světa - integrace a dezintegrace - Česká republika a svět 	<p>ČSP (člověk a svět práce) ČŽP (člověk a životní prostředí) ODS (občan v demokratické společnosti)</p>

<p>jak došlo k dočasné likvidaci ČSR;</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu; - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo; - popíše projevy a důsledky studené války; - charakterizuje komunistický režim v ČSR <p>v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku;</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích <p>a vývoj evropské integrace;</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; - vysvětlí rozpad sovětského bloku; - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století; - orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí; - popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství; - vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách; - objasní postavení České republiky v Evropě a v soudobém světě; - charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; - popíše funkci a činnost OSN a NATO; 	<p>3. Člověk a svět</p> <p>- praktická filozofie</p>	<p>ČDS (člověk a digitální svět)</p> <p>ČSP (člověk a svět práce)</p> <p>ČŽP (člověk a životní prostředí)</p> <p>ODS (občan v demokratické společnosti)</p> <p>ČDS (člověk a digitální svět)</p>
---	---	--

- vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách;- uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejích důsledcích;- vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie filozofická etika;- dovede používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva;- dovede pracovat s jemu obsahově a formálně dostupnými texty;- debatuje o praktických filozofických a etických otázkách (ze života kolem sebe – např. z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění;- vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem		